

АДАПТАЦІЯ ПЕРШОКЛАСНИКІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ

Перехід із дошкільного навчального закладу до початкової школи – важливий момент у житті кожної дитини. Поява декількох учителів із різним стилем викладання, збільшення обсягу й розмаїтість навчального матеріалу, більш високі вимоги до інтелектуального та особистісного розвитку стають для них очевидним показником дорослішання. Крім того, деякі діти сприймають своє нове становище як можливість заново почати шкільне життя та зарекомендувати себе з кращого боку. У першокласника, з одного боку, дуже сильне бажання до самоствердження, самостійності та незалежності, а з іншого боку їм необхідно отримати перший досвід взаємодії за нових навчальних обставин. То ж зрозуміло, що цей перехід пов'язаний зі зростанням навантаження на психіку учня.

Адаптація дитини до навчання в школі відбувається не одразу. Це досить довгий процес, пов'язаний зі значними проблемами як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру, який потребує кропіткої, злагодженої роботи педагогів та психологів.

Проблема адаптації особистості в процесі шкільного навчання висвітлена у працях сучасних закордонних та українських вчених. Зокрема проблеми вступу дитини до навчального закладу та підліткової дезадаптації розглянуті в працях Х. М. Алієва, І. С. Булах, Л. В. Дзюбко, Г. Ф. Кумаріна, Н. Ю. Максимова, К. Л. Мілютіна, Г. О. Хомич. Проблеми адаптації до навчання в основній школі присвячені дослідження О. А. Дзюбенко, Е. Г. Коблик, А. О. Татьянчикова та інших [2,с.10].

Для розв'язання проблеми в навчально-виховному процесі, особливо в період адаптації молодших школярів до нових умов навчання вчителям необхідно: урахувати індивідуальні та психологічні особливості 6-7 річних школярів; постійно спиратися на їх попередні знання, уміння та навички, на основі чого забезпечити їх удосконалення та осмислення вже на новому, вищому рівні; забезпечити систему оптимальних вимог до знань і поведінки учнів; постійно аналізувати причини неуспішності учнів протягом адаптаційного періоду та запроваджувати способи щодо їх подолання[4,с.7].

У пояснювальній записці діючої навчальної програми з математики зазначено, що «математичні знання і вміння в шкільній освіті розглядаються не стільки як самоціль, а як засіб розвитку особистості школяра». Понятійний апарат, обчислювальні алгоритми, графічні вміння і навички, що мають бути сформовані під час вивчення курсу математики, є підґрунтям для успішного вивчення в майбутньому алгебри, геометрії. Місце математики в системі шкільної освіти визначається її роллю в інтелектуальному, соціальному і моральному розвитку особистості, розумінні будови й використанні сучасної

техніки, розвитку економіки, інформаційно-комунікаційних технологій, сприймання наукової картини світу і сучасного світогляду. Математика є опорним предметом при вивченні суміжних дисциплін, тому без належної математичної підготовки неможлива повноцінна освіта сучасної людини. Протягом уроку необхідно пропонувати учням цікаві доступні завдання й домагатись їх чіткого виконання, систематично перевіряти письмові роботи учнів і виконувати роботу над помилками. Для розвитку смислової пам'яті, поряд із механічною, необхідно забезпечувати систематичне повторення матеріалу та проводити актуалізацію опорних знань.

Вирішальне значення для системи шкільної освіти має формувальний вплив предмета математики на особистість школяра. Йдеться, насамперед, про розвиток мислення й логічного мислення зокрема, просторових уявлень і уяви, алгоритмічної та інформаційної культури, творчості, уваги, пам'яті, позитивних властивостей особистості та рис характеру, емоційно-вольової сфери. Тому проблема адаптації дитини на етапі переходу з дошкільної у початкову ланку саме під час вивчення математики набуває особливої актуальності.

Використання на уроках математики в достатній мірі завдань для усного виконання сприятиме поповненню словникового запасу і формуванню культури мовлення, розвиватиме дослівне запам'ятовування і відтворення навчального матеріалу. Завдяки виконанню завдань на самостійне складання задач можливим є розвиток творчого ставлення учнів до вивчення математики, а також більш осмисленого усвідомлення ними значення математичних знань для повсякденного життя та розвитку різних сфер діяльності людини.

Отже, успіхів у створенні сприятливих умов для успішної адаптації першокласників до вивчення математики можна досягти лише при злагодженій роботі вчителя початкових класів.

Література

1. Вікова та педагогічна психологія : [навч. посібн.] / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. 4-те вид., і доп. – К. : Каравела, 2014. – 400 с.
2. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія : [навч. посібн.] / Т. В. Дуткевич. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
3. Єресько О. В. Про організацію навчально-виховного процесу загальноосвітніх навчальних закладів і вивчення базових дисциплін в основній школі / О. В. Єресько // Математика в школах України. – 2013. – № 19–21. – С. 2–13.
4. Лук'янова С. М. Шкільні підручники і реалізація наступності під час навчання розв'язуванню текстових задач арифметичними способами / С. М. Лук'янова // Проблеми сучасного підручника. – Вип. 6. – Київ : Пед. думка, 2006. – С. 111–117.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>